

СЕКЦІЯ 3 СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Головченко Ю. В.
студентка

Харківський інститут фінансів КНТЕУ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Сердюков К. Г.
Харківський інститут фінансів КНТЕУ

ТЕОРЕТИЧНА СУТНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

За сучасних умов розвитку України, в складній економічній ситуації виникає чимало ризиків, небезпек та загроз, що породжують на підприємствах низку фінансово-економічних проблем, вирішення яких потребує удосконалення існуючих та розробки нових форм, методів та інструментів нейтралізації негативних впливів на фінансову сферу підприємства. Для ефективного функціонування підприємств необхідним є підвищення рівня їх фінансової безпеки. Неналежна увага до процесу управління фінансовою безпекою на промислових підприємствах призводить до виникнення кризових явищ, ускладнює процес виходу з них та стримує процес економічного зростання підприємств. Крім того, в умовах низького рівня фінансової безпеки погіршується фінансова стійкість, конкурентоспроможність та фінансова незалежність господарюючих суб'єктів. Відтак, запорукою прогресивного розвитку підприємств та головною передумовою їх стабільної діяльності є розробка ефективної системи оцінки рівня фінансової безпеки підприємств, дослідження основних ризиків, загроз та небезпек, що можуть вплинути на стан фінансової безпеки, а також формування стратегії та механізму управління фінансовою безпекою підприємства.

Невід'ємною складовою успішної підприємницької діяльності є належний рівень фінансової безпеки, який є гарантією незалежності підприємств, головною передумовою їх стабільної діяльності та розвитку, сприяє економічному зростанню, підвищенню конкурентоспроможності та формуванню передумов інвестиційної активності.

Здатність підприємства стабільно розвиватися та здійснювати ефективну господарську діяльність визначається стійкістю його фінансового стану, ефективністю фінансової діяльності, а також здатністю протистояти внутрішнім та зовнішнім негативним факторам, що в цілому характеризують рівень його фінансової захищеності. З метою забезпечення стійкого та ефективного економічного розвитку, примноження потенціалу, а також досягнення бажаних результатів фінансово-господарської діяльності, підприємству необхідно дбати про належний рівень своєї безпеки, особливо фінансової. Саме цим зумовлена актуальність дослідження проблематики забезпечення фінансової безпеки підприємства, що є запорукою його стабільного та успішного розвитку.

Термін «безпека» почав використовуватись із 1190 р. У перекладі з грецької мови «безпека» означає «володіти ситуацією».

Фінансову безпеку розглядають як систему, яка дасть змогу виявити потенційні загрози і ризики, оперативно знаходити ефективні шляхи протидії, що гарантує стійкий фінансовий стан суб'єктів господарювання, можливість подальшого розвитку та виживання. Для цього необхідно постійно здійснювати аналіз середовища функціонування суб'єктів господарювання та визначення факторів, які впливають на фінансову безпеку [1].

Небезпеки і загрози, які впливають на фінансову безпеку, можна поділити на зовнішні (які не залежать від діяльності підприємства) та внутрішні (які безпосередньо залежать від діяльності підприємства), а також на існуючі та можливі.

До зовнішніх факторів, які впливають на фінансову безпеку суб'єктів господарювання, відносять економічні, правові, ринкові, технологічні та технічні, географічні, соціально-культурні, міжнародні.

Внутрішні фактори впливу на систему фінансової безпеки суб'єктів господарювання: кадровий потенціал, засоби праці, інформаційне забезпечення прийняття рішень, системні фактори [2].

Визначення факторів впливу дає змогу суб'єктам господарювання адаптуватись до постійної зміни середовища та успішно виживати в умовах конкуренції. Адаптація потребує здатності до розвитку, трансформації елементів господарської діяльності та системи управління в такому напрямку, який забезпечує фінансову безпеку.

Джерелами негативних впливів на фінансову безпеку підприємства можуть бути свідомі та несвідомі дії менеджменту підприємства і суб'єктів підприємництва (органи державної влади, контрагенти, конкуренти), а також збіг об'єктивних обставин (інновації, наукові відкриття, технологічні розробки, стан кон'юнктури ринку, форс-мажорні обставини). Рівень фінансової безпеки суб'єкта господарювання залежить від спроможності менеджменту уникнути можливих загроз і ліквідувати шкідливі наслідки окремих негативних складових зовнішнього і внутрішнього середовища. Спроможність протистояти існуючим і виникаючим небезпекам та загрозам, які здатні заподіяти фінансової шкоди суб'єкту господарювання, є головною умовою фінансової безпеки підприємства. Загальну систему управління фінансовою безпекою підприємства формують такі підсистеми: управління, контролю, планування, аналізу та інформаційного забезпечення [3].

Управління фінансовою безпекою входить до загальної системи управління безпекою підприємства, при цьому вона становить найважливішу його функціональну підсистему, яка забезпечує реалізацію управлінських рішень переважно в фінансовій сфері діяльності суб'єкта господарювання [4].

В умовах нестабільної економічної ситуації в країні виникають постійні зміни попиту і пропозиції, конкуренція між виробниками продукції, зміни цін тощо. Ці фактори впливають на стратегію і тактику розвитку суб'єктів господарювання, їх фінансовий стан. Для підтримання позицій на ринку товару, суб'єкти господарювання постійно повинні діагностувати стан внутрішнього та зовнішнього середовища, оцінювати рівень фінансової стійкості та планувати рівень фінансової безпеки. Типологія факторів впливу дає змогу виявити ризики і загрози, які виникають із зовнішнього та внутрішнього середовища функціонування, вчасно та ефективно на них реагувати, що в свою чергу гарантує фінансову безпеку суб'єкта господарювання.

У цілому сучасне підприємство повинно управляти фінансовими ризиками, котрі виникають через різні дестабілізуючі чинники. Для забезпечення фінансової безпеки на підприємстві і можливості передбачення ризиків на підприємстві повинна існувати система управління фінансовою безпекою підприємства в цілому.

Отже, на кожному підприємстві нагальним завданням є розробка дієвої стратегії розвитку фінансової безпеки, яка характеризується тісним взаємозв'язком і взаємообумовленістю її окремих складових, тому при прийнятті управлінських рішень потрібно враховувати цей взаємовплив одних факторів на інші.

Список використаної літератури:

1. Журавка О. С. Теоретичні аспекти формування системи фінансової безпеки підприємства / О. С. Журавка, Є. К. Бондаренко // Інноваційна економіка. – 2012. – № 4 – С. 234 – 237.
2. Кудрицька Ж. В. Система управління фінансовою безпекою підприємства. [Електронний ресурс] / Ж. В. Кудрицька // Ефективна економіка. – 2012. №1. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua>
3. Куцик В. І. Фінансова безпека підприємства самостійний об'єкт управління: проблеми забезпечення / В. І. Куцик, А. І. Бартиш // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.4 – С. 250-255.
4. Лаврова Ю. В. Фінансова безпека підприємства: класифікація загроз / Ю. Лаврова [Електронний ресурс]: Економічний аналіз. – 2011. – № 9, Ч 2. – С. 274-277. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ecan/2011_9_2/pdf/lavrova.PDF.